

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΙΑΙΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄

Ταχ. Δ/ νση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ.- Πόλη: 151 80 Μαρούσι
Πληροφορίες: Μαρία Πατσή
Τηλέφωνο: 2103442478
fax: 2103443253
Ιστοσελίδα: <http://www.ypepth.gr/tee.html>
e-mail: t09tee17@ypepth.gr

Να διατηρηθεί μέχρι
Βαθμός ασφαλείας

Μαρούσι, 28-07-2010
Αριθ. Πρωτ. 93038/Γ2
Βαθμός Προτερ.

ΠΡΟΣ:

- * Περιφερειακές Δ/νσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης
- * Διευθύνσεις Δ.Ε. της χώρας
- * Γραφεία Ε.Ε.
(μέσω Δ/νσεων Δ.Ε.)
- * Ημερήσια και Εσπερινά ΕΠΑ.Λ. και ΕΠΑ.Σ. όλης της χώρας
(μέσω Δ/νσεων Δ.Ε. και Γραφείων Ε.Ε.)
- * Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (μέσω Δ/νσεων Δ.Ε.)
- * Σιβιτανίδειοι Σχολή
(Θεσσαλονίκης 150, 176 10 Καλλιθέα)
- * Γραφεία Σχολικών Συμβούλων
(μέσω Δ/νσεων Δ.Ε.)

ΚΟΙΝ.:

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο,
Τμήμα Β΄ ΤΕΕ,
Μεσογείων 400,
153 42 ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΘΕΜΑ: «Οδηγίες για τη διδασκαλία των Μαθημάτων των ΕΠΑ.Λ.- ΕΠΑ.Σ. για το σχολικό έτος 2010-2011»

Μετά από σχετική εισήγηση του Τμήματος Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου σας αποστέλλουμε την Πράξη (12/14-06-2010, θέμα 2^ο) η οποία περιέχει οδηγίες του Π.Ι. σχετικά με τη διδασκαλία των Μαθημάτων των ΕΠΑ.Λ. – ΕΠΑ.Σ. για το σχολικό έτος 2010 – 2011.

Οι διδάσκοντες να ενημερωθούν ενυπόγραφα.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ

Συνημμένα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο:

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΑΡΤΣΟΛΗΣ

(απόσπασμα)

ΣΕΠ – Περιβάλλον Εργασίας (Α – ΕΠΑΛ)

Κύκλοι: Τεχνολογικός & Υπηρεσιών

Διδακτικές Οδηγίες

1. Βασικός Σκοπός – Ειδικότεροι Στόχοι

Το μάθημα «ΣΕΠ (Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός) - Περιβάλλον Εργασίας» στοχεύει:

- να βοηθήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές τους, και
- να τους στηρίξει, επίσης, στην προσπάθεια για μια πορεία δια βίου ανάπτυξης και, ειδικότερα, για την ανάπτυξη **δεξιοτήτων ζωής (Life skills)**.

Επισημαίνεται ότι ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός επιδιώκει να βοηθήσει τους μαθητές και τις μαθήτριες, κατά τα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους, να αναπτύξουν τον εαυτό τους και τις δεξιότητές τους πολύπλευρα, να συσχετίσουν τις επιθυμίες τους με την πραγματικότητα, να οργανώσουν τις προσπάθειές τους και να σχεδιάσουν το μέλλον τους διεκδικώντας το δικό τους χώρο στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

Η πραγματοποίηση του σκοπού αυτού επιχειρείται μέσα από τους τέσσερις, διεθνώς καθιερωμένους, στόχους του Σ.Ε.Π., οι οποίοι είναι:

- **Αυτογνωσία**, που σχετίζεται με τη διαδικασία στήριξης των μαθητών στην προσπάθειά τους για αυτοεξερεύνηση, αλλά και παροχής βασικών ευκαιριών προς αυτούς για την ανάπτυξη των δυνατοτήτων τους.
- **Πληροφόρηση**, με την παράλληλη ενθάρρυνση των μαθητών να αναπτύξουν ενεργό ρόλο στην αναζήτηση πηγών πληροφοριών (αυτοπληροφόρηση), να διαβάζουν κριτικά τις πληροφορίες, να αποφεύγουν τη στενή πληροφόρησή τους επιδιώκοντας την ευρύτερη ενημέρωσή τους σε κοινωνικο-οικονομικά ζητήματα. Με την έννοια αυτή ο στόχος της Πληροφόρησης αποφεύγει τη στενή πληροφόρηση και παίρνει τη διάσταση της **Κριτικής Κοινωνιογνωσίας**.
- **Λήψη Απόφασης**, με επιδίωξη να βοηθηθούν οι μαθητές να συνειδητοποιούν τους παράγοντες που υπεισέρχονται στη διαδικασία της λήψης αποφάσεων, αλλά και να βοηθηθούν να παίρνουν αποφάσεις μέσα από το δημιουργικό συνδυασμό στοιχείων του εαυτού τους και της γύρω εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πραγματικότητας.
- **Μετάβαση**, με στόχο την καλύτερη δυνατή προετοιμασία των νέων για την εργασία και για τη ζωή του ενήλικου ανθρώπου και τη δυναμική όσο και κριτική προσαρμογή σε νέα δεδομένα.

Οι ειδικότερα στόχοι για το συγκεκριμένο μάθημα στην Α΄ τάξη ΕΠΑΛ επιδιώκουν:

- Την **ενεργοποίηση των μαθητών και την εμπλοκή τους σε μαθησιακές διαδικασίες (με βάση τις αρχές που προωθούν την κριτική και συνεργατική μάθηση) μέσα από τις οποίες θα ανακαλύπτουν και θα αποκτούν τη γνώση και, ειδικότερα, τη γνώση και τις πληροφορίες που αφορούν στις σύγχρονες συνθήκες εργασίας.**
- Την **καλλιέργεια της κριτικής σκέψης.**
- Την **ανάπτυξη της αναλυτικής και συνθετικής σκέψης.**
- Την **καλλιέργεια της γραπτής έκφρασης.**
- Την **αξιοποίηση πηγών πληροφόρησης και την κριτική ανάγνωση της πληροφορίας.**
- Την **ανάπτυξη υπευθυνότητας και ανάληψης πρωτοβουλιών.**
- Την **καλλιέργεια διαπροσωπικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων.**
- Την **ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτοαξιολόγησης.**

Σημειώνεται ότι οι βασικοί στόχοι του ΕΠΑΛ που επιδιώκουν, ανάμεσα σε άλλα, και τη μείωση του φαινομένου της σχολικής διαρροής με την εφαρμογή της υποχρεωτικής δωδεκάχρονης

εκπαίδευσης και την ανάπτυξη της απασχολησιμότητας των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αποτελούν κυρίαρχους στόχους κάθε μαθήματος του ΕΠΑΛ και κυρίως του μαθήματος: «ΣΕΠ-Περιβάλλον Εργασίας».

2. Διδακτικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις

Όπως είναι γνωστό για τον ΣΕΠ, το μάθημα αυτό στηρίζεται στη βιωματική προσέγγιση στη μάθηση και στη διδασκαλία. Αναλυτικότερα, το ζήτημα αυτό της μεθοδολογίας του φαίνεται στο καινούργιο βιβλίο του ΣΕΠ Γ΄ Γυμνασίου όπου, στο βιβλίο του καθηγητή, υπάρχουν αρκετές χρήσιμες οδηγίες τόσο για τη συμβουλευτική διάσταση του ρόλου του καθηγητή (και του ρόλου του ως διευκολυντή) όσο και για τη βιωματική προσέγγιση.

Ως προς το εργασιακό περιβάλλον, **υπάρχουν πολλές μεθοδολογικές δυνατότητες**. Για παράδειγμα, οι μαθητές/τριες, χωρισμένοι σε ομάδες με υπεύθυνους καθηγητές των ειδικών μαθημάτων (δύο για κάθε τμήμα), μπορούν να αναλάβουν τη διερεύνηση της αγοράς εργασίας της περιοχής τους, την εκπόνηση συνδυαστικών εργασιών σχετικών με τα αντικείμενα των τομέων του κύκλου που έχει το σχολείο τους, την οργάνωση και πραγματοποίηση επισκέψεων σε εργασιακούς χώρους, την ανάλυση των στοιχείων και πληροφοριών αυτής της επίσκεψης και τη σύνταξη εκθέσεων/αναφορών, κ.ά.

Οι έρευνες και οι εργασίες αυτές προτείνεται να πραγματοποιούνται κυρίως με τη μέθοδο του **σχεδίου εργασίας** (project) και τη μέθοδο της **μελέτης περίπτωσης** (case study), που βοηθούν τους μαθητές στην καλλιέργεια ερευνητικών και κριτικών δεξιοτήτων.

Τα παραδοτέα του κάθε ερευνητικού (project) μπορεί να είναι, για παράδειγμα, γενικές και ειδικές έρευνες, συνδυαστικές εργασίες, σχεδιασμός παραγωγής προϊόντος, πραγματικά ή εικονικά έργα συνοδευόμενα από γραπτή εργασία, σχεδιασμός ατομικής ή συλλογικής επιχείρησης, εκθέσεις μετά από επίσκεψη σε εργασιακούς χώρους, συνεντεύξεις στελεχών της αγοράς εργασίας κ.ά.

Οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις προκειμένου να προσεγγίσει αποτελεσματικότερα ο μαθητής έννοιες που αφορούν τον εαυτό του και τις συνθήκες του σύγχρονου περιβάλλοντος εργασίας είναι πολλές. Αναφέρονται ενδεικτικά οι παρακάτω:

- **Συμπλήρωση ερωτηματολογίων με δημιουργική συζήτηση που ακολουθεί**
- **Επεξεργασία πινάκων και διαγραμμάτων, δεδομένου ότι τα διαγράμματα, μαζί με άλλο χρήσιμο υλικό, αποτελούν κείμενα που συμβάλλουν στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων κριτικής ανάγνωσης των πληροφοριών.**
- **Συζήτηση σε ομάδες ή και ανά ζεύγη**
- **Ασκήσεις προσωμοίωσης (με παίξιμο ρόλων, δημιουργία σεναρίων με θέματα κυρίως σχετικά με την απασχόληση, με τις στερεοτυπικές αντιλήψεις, με τη λήψη απόφασης, κ.ά.).**
- **Συνεργασία με φορείς απασχόλησης**
- **Στρατηγικά οργανωμένες επισκέψεις σε χώρους εργασίας**
- **Διοργανώσεις ημερίδων από τους μαθητές με προσκλήσεις ατόμων για ενημέρωση για τις συνθήκες στο σύγχρονο περιβάλλον εργασίας.**

Οι μαθητές και οι μαθήτριες, χωρισμένοι σε ομάδες, εκπονούν διάφορες εργασίες χρησιμοποιώντας πληροφορίες και γνώσεις από πηγές εντός και εκτός σχολείου, όπως επαγγελματικοί χώροι, βιβλιοθήκες, επιστημονικά ιδρύματα κ.ά. Οι εργασίες που ανατίθενται στους/στις μαθητές/τριες σχεδιάζονται έτσι ώστε να χρησιμοποιούν οι μαθητές αρκετές σύγχρονες πηγές και, βεβαίως, το διαδίκτυο και τα σχολικά εργαστήρια. Ειδικότερα στις τεχνικές ειδικότητες τα εργαστήρια προτείνεται να έχουν κυρίαρχο ρόλο στην κατασκευή των έργων των μαθητών.

Προτείνεται οι μαθητές να επιλέγουν τις θεματικές ενότητες με τις οποίες επιθυμούν να ασχοληθούν, με βάση τα ενδιαφέροντά τους, καθώς και τους τομείς και ειδικότητες που λειτουργούν στο σχολείο τους. Ο καθηγητής είναι ο συντονιστής, ο εμπυχωτής της ομάδας. Σχεδιάζει τις διαδικασίες της μάθησης, δημιουργεί το κατάλληλο παιδαγωγικό κλίμα και σχέσεις με την τοπική κοινωνία / οικονομία. Υποστηρίζει τις αποφάσεις των μαθητών/τριών για τις εκπαιδευτικές και συνακόλουθες επαγγελματικές επιλογές τους χωρίς, όμως, να τους καθοδηγεί με συγκεκριμένες επιλογές.

Ο καθηγητής επιδιώκει τη σύνδεση των δραστηριοτήτων αυτών με το περιεχόμενο και άλλων ειδικών μαθημάτων, όπως, για παράδειγμα, «Αρχές Οικονομίας». «Γραφική Επικοινωνία - Σχέδιο», «Εφαρμογές Πληροφορικής», «Τεχνολογία, Ενέργεια και Παραγωγή», «Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων», «Χρηματοοικονομικά», «Επιχειρηματικότητα και ανάπτυξη» κ.ά.

ΜΕΡΟΣ Α΄

Εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν έχει αναπτυχθεί ακόμη εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με τον Σ.Ε.Π. για το νέο αυτό σχολείο, προτείνουμε να χρησιμοποιήσει ο/ο διδάσκων/ουσα τα νέα βιβλία (μαθητή-καθηγητή) της Γ΄ Γυμνασίου. Ενδεικτικές θεματικές ενότητες από τα νέα αυτά βιβλία που είναι ιδιαίτερα χρήσιμες είναι οι παρακάτω:

1. Το Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα, (με απώτερο στόχο τη μελέτη των προοπτικών απασχόλησης του ΕΠΑΛ).

Στο πλαίσιο της ενότητας δημιουργείται το «ημερολόγιο/ντοσιέ» κάθε μαθητή καθώς και ο «ατομικός φάκελος» portfolio, που θα αποτελέσουν τα μέσα για την αξιολόγηση του μαθητή κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Στην πρώτη θεματική προτείνεται να δοθεί έμφαση στη μέθοδο σχεδίου εργασίας με βάση την *Ενεργό Έρευνα* με σκοπό την ερευνητική προσέγγιση της σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.

2. Ανακαλύπτω τον Εαυτό μου, (με σκοπό την προσωπική ανάπτυξη μέσα από το στόχο της *Αυτογνωσίας*)

Ενδεικτικά θέματα: Προσωπικότητα, Αυτοαντίληψη, Αυτοεκτίμηση, ενδιαφέροντα, ο ελεύθερος χρόνος σε αλληλεπίδραση με τη σχολική ζωή, προσωπικές και επαγγελματικές αξίες, ικανότητες και δεξιότητες, δεξιότητες ζωής, αντιλήψεις για τους συνανθρώπους, στερεότυπα, διαπολιτισμική συμπεριφορά.

3. Πληροφόρηση, (με κυρίαρχο σκοπό τη συνειδητοποίηση της σημασίας της πληροφορίας στη σημερινή εποχή, την κριτική ανάγνωση της πληροφορίας, την αξία της αυτοπληροφόρησης).

Ενδεικτικά θέματα: Ιδιότητες που διασφαλίζουν την ποιότητα των πληροφοριών, εμπόδια και δυσκολίες στην πληροφόρηση, γιατί «αυτοπληροφόρηση» και όχι έτοιμες πληροφορίες, μορφές πληροφοριών, πηγές, αναζήτηση και οργάνωση πληροφοριών, χρήσιμες ηλεκτρονικές διευθύνσεις στο διαδίκτυο, Δίκτυο Νέστωρ.

4. Οι Αποφάσεις στη Ζωή μας και ο σχεδιασμός του μέλλοντος, (με στόχο: **α)** τον εντοπισμό των παραγόντων που υπεισέρχονται στη λήψη απόφασης, και **β)** την άσκηση στη λήψη αποφάσεων)

5. Ο Κόσμος της Εργασίας, (με στόχο την προετοιμασία των μαθητών για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη μετάβαση στην εργασία και στη ζωή).

Ενδεικτικά: Εξελίξεις της εποχής μας (παγκοσμιοποίηση) που επηρεάζουν την αγορά εργασίας, το σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον, άσκηση σε μορφές απασχόλησης, περιγραφή επαγγελμάτων και σύνδεση με ειδικότητες του ΕΠΑΛ, προετοιμασία για τη συνέντευξη, σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, κτλ.).

Προτείνεται οι διδάσκοντες να χρησιμοποιήσουν επίσης συμπληρωματικά στοιχεία από τα αναθεωρημένα βιβλία (μαθητή - καθηγητή της Α΄ Γενικού Λυκείου).

Ενδεικτικές ενότητες:

«Μαθαίνω το σήμερα Διερευνώ το Αύριο», «Σήμερα στο σχολείο, Αύριο στην Αγορά Εργασίας: ένας εργαζόμενος και μια εργαζόμενη που συνεχώς μαθαίνουν και εξελίσσονται», «Το ζήτημα της ανεργίας: Αντιμετωπίζεται;», «Ενδιαφέροντα και Επαγγέλματα: Η ταξινόμηση και αντιστοίχησή τους», «Παίρνοντας Εκπαιδευτικές και Επαγγελματικές Αποφάσεις», «Το Εργασιακό Περιβάλλον στον 21ο αιώνα», «Σπουδές και Εργασία χωρίς Σύνορα»

ΜΕΡΟΣ Β΄

Περιγραφές επαγγελμάτων

Μελετώνται τα αντιπροσωπευτικότερα επαγγέλματα που αντιστοιχούν στους Τομείς που έχει το ΕΠΑΛ. Δίνεται έμφαση στην επιχειρηματική δραστηριότητα. **Ιδιαίτερα χρήσιμο για τη μελέτη της θεματικής «επιχειρηματικότητα» είναι το εκπαιδευτικό υλικό «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ» που παρήχθη από το ΕΚΠΑ και με απόφαση του Π.Ι. έχει εγκριθεί να αποσταλεί στις σχολικές βιβλιοθήκες των σχολείων.** Επίσης ιδιαίτερα χρήσιμο είναι και το υλικό (βιβλίο μαθητή και βιβλίο καθηγητή) που διανέμεται στα σχολεία που υλοποιούν τη Σχολική δραστηριότητα «Οικονομία – Επιχειρηματικότητα».

Αφού αναλυθούν οι προοπτικές απασχόλησης των τομέων του ΕΠΑΛ, προτείνεται να αναλάβουν οι μαθητές και οι μαθήτριες εξειδικευμένα σχέδια εργασίας για να μελετήσουν αντιπροσωπευτικά θέματα των Τομέων/Ειδικοτήτων και σύγχρονα περιβάλλοντα εργασίας. Το περιεχόμενο των σχεδίων εργασίας προτείνεται να αποτελείται από:

- ❖ Το αντικείμενο εργασίας (π.χ. παραγωγή προϊόντος, παροχή υπηρεσίας)
- ❖ Τις συνθήκες εργασίας (χώροι-εξοπλισμός, χρόνοι, αμοιβές, συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας, περιβαλλοντικές επιπτώσεις, διαπροσωπικές σχέσεις)
- ❖ Τα επαγγελματικά χαρακτηριστικά του προσωπικού (γνώσεις, δεξιότητες, τυπικά προσόντα, σπουδές)
- ❖ Τις προοπτικές διάφορων θέσεων εργασίας (οικονομικά και στατιστικά στοιχεία - ιδιαίτερα της περιοχής του σχολείου, τεχνολογική εξέλιξη).

Επισημαίνεται ότι, για τη διευκόλυνση των καθηγητών και μαθητών, έχει προταθεί η χρήση από τους καθηγητές που διδάσκουν το μάθημα «ΣΕΠ – Περιβάλλον Εργασίας» τα κάτωθι βιβλία:

- ΣΕΠ Γ΄ Γυμνασίου (βιβλίο μαθητή – καθηγητή),
- Αναμορφωμένο βιβλίο ΣΕΠ Α΄ τάξης Γενικού Λυκείου
- Εργασιακό Περιβάλλον του Τομέα Οικονομίας και Διοίκησης και όλων των υπολοίπων Τομέων
- «Οικονομία – Επιχειρηματικότητα» που έχει εγκριθεί από το Π.Ι., για την υποστήριξη της αντίστοιχης σχολικής δραστηριότητας
- Το σύνολο των βιβλίων με τίτλο «Επιχειρηματικότητα» που παρήχθη από το ΕΚΠΑ και έχει εγκριθεί να σταλεί σε όλες τις σχολικές βιβλιοθήκες

Σημειώνεται ότι είναι χρήσιμο οι μαθητές να δημιουργήσουν φάκελο (με τη μορφή πορτόφολιο/ντοσιέ) το οποίο προτείνεται να αξιολογείται κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς κυρίως με τη μορφή της αυτοαξιολόγησης, αλλά και της αλληλοαξιολόγησης (οι μαθητές/τριες αλληλοαξιολογούνται) με βάση προετοιμασμένο φύλλο αξιολόγησης που θα περιλαμβάνει στόχους που τίθενται εξαρχής και αξιολογεί την επιτυχία τους (ποιοτικά, ποσοτικά και χρονικά).

Επισημαίνεται ότι, όσον αφορά στο χρόνο που θα διατίθεται για το δίωρο μάθημα ΣΕΠ και Εργασιακό Περιβάλλον, προτείνεται κατά το Α΄ εξάμηνο να εφαρμόζεται ο ΣΕΠ, με αναφορές πάντα στο Εργασιακό Περιβάλλον και κατά το Β΄ εξάμηνο το ζήτημα του Εργασιακού Περιβάλλοντος με αναφορές στον ΣΕΠ. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται αποτελεσματικότερα η βιωματική προσέγγιση του μαθήματος και δένουν λειτουργικά τα θέματα ΣΕΠ και Εργασιακού Περιβάλλοντος.

Αξιολόγηση των ομαδικών και ατομικών εργασιών των μαθητών/τριών

Ως προς την αξιολόγηση του μαθήματος **ΣΕΠ – Περιβάλλον Εργασίας** αναφέρουμε τα εξής:

1. Στο πλαίσιο του μαθήματος Σ.Ε.Π. οι μαθητές δεν αξιολογούνται εξαιτίας του σκοπού του μαθήματος και της έμφασης στην αυτοεξερεύνηση και στην προσωπική ανάπτυξη –ανάπτυξη θετι-

κής αυτοαντίληψης, υψηλότερης αυτοεκτίμησης, δεξιοτήτων-. Η ανάπτυξη, λοιπόν, του εαυτού δεν αξιολογείται με την παραδοσιακή έννοια της αξιολόγησης.

2. Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω σε σχέση με τη μεθοδολογική προσέγγιση διδασκαλίας, στο δεύτερο τετράμηνο δίνεται έμφαση στην οργάνωση εκ μέρους των μαθητών/τριών «ερευνητικών σχεδίων» (projects) με τη μεθοδολογία της **Ενεργού Έρευνας** και με βάση τα ενδιαφέροντά τους και τις ειδικότητες που τους αφορούν. Τα ερευνητικά σχέδια εκπονούνται σε ομαδικό επίπεδο, χωρίς να αποκλείεται η εκπόνηση ενός σχεδίου εργασίας σε ατομικό επίπεδο.

3. Προβλέπεται να υπάρχει τελική αξιολόγηση των μαθητών με βάση την ποιότητα των ερευνητικών σχεδίων που θα παρουσιάζονται μέσα από δραστηριότητες που θα οργανώνονται από τον εκπαιδευτικό σε συνεργασία με τους μαθητές –π.χ. στην τάξη, στο σχολείο ή και άλλες εκδηλώσεις.

4. Για την τελική αξιολόγηση των ερευνητικών σχεδίων λαμβάνεται υπόψη: α) η αυτοαξιολόγηση των μαθητών/τριών, β) η αλληλοαξιολόγηση, καθώς και η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται η εγκυρότητα της αξιολόγησης μέσα από ένα **δημιουργικό συμβιβασμό** και οι μαθητές/τριες παίρνουν χρήσιμη ανάδραση σχετικά με τις δεξιότητές τους.

5. Για την αξιολόγηση των ερευνητικών σχεδίων η κλίμακα που προτείνεται να χρησιμοποιηθεί είναι η κλίμακα που κυμαίνεται από 1-100 έτση, ώστε για να δίνονται περιθώρια για την αξιολόγηση ποικίλων παραγόντων. Βασικά στοιχεία προς αξιολόγηση:

1. Διαμόρφωση του γενικού σκοπού και των ειδικότερων στόχων της έρευνας με βάση τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών: **1- 10** μονάδες.
2. Σχεδιασμός των 'κύκλων' (δηλαδή των δραστηριοτήτων) του ερευνητικού σχεδίου μέσα από τους οποίους οι μαθητές/τριες θα επιδιώξουν στρατηγικά την πραγματοποίηση των στόχων τους: **1-20** μονάδες
3. Κάθε κύκλος ή δραστηριότητα για την πραγματοποίηση των στόχων περιλαμβάνει τέσσερα (4) 'βήματα', τα οποία είναι: ο *σχεδιασμός* της συγκεκριμένης δραστηριότητας, η *υλοποίησή* της στην πράξη, η *παρατήρηση* και η *κριτική ανάλυση* για τη διεξαγωγή συμπερασμάτων. Επομένως, για τα 'βήματα' κάθε δραστηριότητας η βαθμολογία μπορεί να είναι από **1-10**. Επειδή είναι χρήσιμο να υπάρχουν τουλάχιστον δύο ερευνητικές δραστηριότητες, το σύνολο της βαθμολογίας εδώ είναι: **1-20**
4. Ερευνητικές μέθοδοι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Για παράδειγμα: Συνέντευξη (π.χ. με επαγγελματίες), Παρατήρηση, Ερωτηματολόγιο, Φωτογράφιση (ή και μαγνητοσκόπηση), Καταγραφή παρατηρήσεων (π.χ. σε ερευνητικό ημερολόγιο, παράδειγμα του οποίου παρουσιάζεται στο νέο βιβλίο ΣΕΠ Γ' Γυμνασίου). Αξιολόγηση μεθόδων: **1-20**
5. Οργάνωση των συμπερασμάτων για παρουσίαση (π.χ. στην ερευνητική ομάδα, στην τάξη, στο σχολείο ή σε άλλη εκδήλωση): **1-20**
6. Δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων (π.χ. σε μαθητές άλλων τάξεων ή άλλου σχολείου, σε εφημερίδα του σχολείου κτλ.): **1-10**

Σημείωση:

Παρακαλώ να υπάρξει μέριμνα ώστε να διασφαλιστεί η πρόσβαση των εκπαιδευτικών που θα διδάξουν τον ΣΕΠ στα βιβλία αυτά. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι δεν υπάρχουν νέα βιβλία προς το παρόν και δεν έχει υπάρξει καμιά εξέλιξη στο ζήτημα αυτό, είναι το λιγότερο που μπορεί να γίνει για τη διευκόλυνση των διδασκόντων για ένα τόσο σημαντικό αντικείμενο όπως ο Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός.